EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 15.1.2024
COM(2024) 8 final

2024/0004 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega lubatakse Poolal kohaldada vähendatud aktsiisimäärasid raske kütteõli, maagaasi, kivisöe ja kütteainena kasutatava koksi suhtes

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Energiatoodete ja elektrienergia maksustamist reguleeritakse Euroopa Liidus nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta direktiiviga 2003/96/EÜ, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik[1] (edaspidi „energia maksustamise direktiiv“ või „direktiiv“).

Direktiivi artikli 19 lõike 1 kohaselt võib nõukogu lisaks artiklites 5, 15 ja 17 sätestatule komisjoni ettepaneku põhjal ühehäälselt lubada, et liikmesriik kehtestab teatavatel poliitilistel kaalutlustel täiendava maksuvabastuse või vähendab maksustamistaset.

Nõukogu 19. juuni 2023. aasta rakendusotsusega (EL) 2023/1197[2] lubati Poolal kohaldada vähendatud aktsiisimäära kütteainena kasutatava raske kütteõli, maagaasi, kivisöe ja koksi suhtes. Kõnealune luba kaotas kehtivuse 30. juunil 2023.

Poola taotleb luba jätkata raske kütteõli, maagaasi, kivisöe ja kütteainena kasutatava koksi riiklikke maksumäärade ajutist vähendamist allapoole direktiivi artiklis 9 ja I lisa tabelis C sätestatud madalaimaid maksustamistasemeid.

Meetme taotletav kehtivusaeg on kuus kuud, mis jääb energia maksustamise direktiivi artikli 19 lõikega 2 lubatud maksimaalse ajavahemiku piiresse.

Poola ametiasutused teatasid 30. juuni 2023. aasta kirjas komisjonile, et kavatsevad jätkata eespool nimetatud ajutise meetme kohaldamist veel kuue kuu jooksul alates 1. juulist 2023 kuni 31. detsembrini 2023. Poola ametiasutused esitasid lisateavet 8. septembril 2023 ning 5. ja 13. oktoobril 2023.

Eranditaotlus käsitleb vähendatud aktsiisimäärade kohaldamist kütteainena kasutatava raske kütteõli, maagaasi, kivisöe ja koksi suhtes.

Poola ametiasutused juhtisid tähelepanu sellele, et direktiivi artikli 13 kohane omavääringus väljendatud maksustamise alammäärade iga-aastane kohandamine nende liikmesriikide puhul, kes ei ole eurot kasutusele võtnud, koos ajutiselt kõrge ja ebasoodsa euro ja zloti vahelise vahetuskursiga (EUR/PLN) 2022. aasta oktoobri esimesel tööpäeval nõuab kõnealuste toodete suhtes kohaldatava maksustamistaseme tõstmist[3].

Kuigi Poola zloti vahetuskurss on nüüdseks muutunud soodsamaks, ei ole artiklis 13 sätestatud eeskirjades seda arvesse võetud ja seega on erandi taotlemine Poola jaoks ainus võimalus, et säilitada asjaomaste energiatoodete püsiv maksustamistase. Poola sõnul oleks ilma erandita vaja tõsta kõnealuste toodete suhtes kohaldatavaid maksustamismäärasid.

Poola taotluse eesmärk on leevendada negatiivset mõju, mis võib tuleneda energia maksustamise direktiivi artikli 13 kohasest kohandamisest, säilitades praegused riiklikud maksumäärad, mis jäävad allapoole direktiivis ette nähtud madalaimaid

[1] ELT L 283, 31.10.2003, lk 51–70.

[2] ELT L 158, 21.6.2023, lk 71.

[3] 2023. aasta suhtes kohaldatav vahetuskurss on 4,8320 Poola zlotti ühe euro kohta, samas kui 2022. aastal oli see 4,5826 Poola zlotti ja 2024. aastal on 4,6123 Poola zlotti.

maksustamistasemeid. See vastaks eurodes väljendatud siseriiklike maksumäärade vähenemisele alammääradega võrreldes, mis tuleneb EUR/PLN vahetuskursi erinevusest pärast iga-aastast kohandamist vastavalt direktiivi artiklile 13. Seda siseriiklike määrade säilitamist kohaldataks ka muude kütteainena kasutatavate energiatoodete suhtes sama direktiivi artikli 2 lõike 3 tähenduses.

Poola ametiasutuste väitel on kõrgest inflatsioonist ja energiatoodete hinna tõusust tingitud sotsiaalne ja majanduslik olukord jätkuvalt Poola ühiskonna jaoks suur probleem.

Lisaks muudele vastu võetud meetmetele[4] rõhutas Poola selle erandi olulisust, võttes arvesse energiahinna järsu tõusu negatiivset mõju, mis on üks Venemaa Ukrainasse sissetungi tagajärgi. Kiire inflatsiooniga seoses rõhutasid Poola ametiasutused, et selline olukord mõjutab otseselt nii kodumajapidamisi kui ka ettevõtteid.

Selle kohta täpsustas Poola, et vähendatud aktsiisimäära saavad kasutada kõik tarbijad, kes ostavad eranditaotlusega hõlmatud energiatooteid[5]. Tõestuseks esitasid Poola ametiasutused allpool oleva diagrammi, milles on näidatud nende energiatoodete üldine tarbimissuundumus[6].

Diagramm 1. Energiatoodete tarbimine (2006–2021)[7]

4 2022. aastal võetud meetmete osana võttis Poola vastu seadusandliku paketi (nn inflatsioonivastane kaitse), mille eesmärk on minimeerida inflatsiooni negatiivset mõju. Poola kehtestas sellega seoses abi teatavate mootorikütuste, kerge kütteõli ja elektrienergia vähendatud aktsiisimäära kujul, mida on vähendatud ELi miinimummääradeni. Selle ajutise õigusaktide paketi kohaldamine lõppes 1. jaanuaril 2023.
Poola ametiasutused märkisid ka, et direktiivi artikli 15 lõike 1 punkt h on Poola õigusesse üle võetud osaliselt (st et aktsiisist on vabastatud söe- ja gaasitooted, mis kuuluvad CN-koodide 2705 00 00, 2711 11 00, 2711 21 00 ja 2711 29 00 alla ning mida kasutavad kütteks kodumajapidamised ja teatavad muud erikasutajad).

5 Riiklike hinnangute kohaselt on otseste abisaajate arv Poolas ligikaudu 6 100 maksumaksjat, kes on peamiselt ettevõtjad (5 600 neist on maksukohustuslased, kes esitavad deklaratsiooni söetoodete kohta).

6 Riiklikust statistikaametist saadud andmed (vt selle kohta: https://stat.gov.pl/wyszukiwarka/?query=tag:zu%C5%BCycie+w%C4%99gla+kamiennego).

7 2022. aasta andmed avaldatakse alles 20. detsembril 2023. Poola ametiasutused rõhutasid ka seda, et statistikaameti esitatud tarbimiskategooriad/sektorid üksikute toodete kohta ei pruugi olla samad kui tarbimiskategooriad, mille suhtes kohaldatakse tegelikult aktsiisi (nt statistikaameti loetelu hõlmab kodumajapidamiste kasutatavat maagaasi, samas kui aktsiisieeskirjade kohaselt on tarbimine aktsiisist vabastatud).

Aasta	Kivisüsi (tuhandetes tonnides)	Maagaas (TJ)	Raske kütteõli (tuhandetes tonnides)
2006	83,483	493,544	1,750
2007	84,230	499,571	1,711
2008	80,323	505,922	1,609
2009	73,842	488,179	1,615
2010	81,979	519,923	1,587
2011	79,108	515,162	1,403
2012	75,165	552,579	1,171
2013	77,300	560,164	876
2014	72,768	542,598	795
2015	72,283	553,964	1,056
2016	74,176	592,114	1,049
2017	74,637	628,517	924
2018	74,232	660,336	813
2019	68,302	691,543	785
2020	62,404	694,653	802
2021	69,621	741,000	889

Eespool esitatud diagramm näitab, et aastatel 2006–2010 püsis söe tarbimine suhteliselt stabiilsena, samas kui alates 2010. aastast on langus märgatav, hoolimata mõningatest kõikumistest. 2021. aastal aga söetarbimine mõningal määral taastus ja võrreldes 2020. aastaga suurenes.

Aastate 2006–2021 andmete analüüs näitab maagaasi tarbimise kasvutendentsi. Maagaasi tarbimine üldiselt suurenes.

Poola ametiasutused rõhutasid, et aastatel 2006–2021 vähenes raske kütteõli tarbimine. Nad lisasid ka, et kuigi oli üldine langussuundumus, toimus 2015. ja 2021. aastal väikene tõus.

Energiafoorumi hinnangute kohaselt[8] tarbiti 2022. aastal kivisütt umbes 66 000 000 tonni, mis on ligikaudu 4 000 000 tonni vähem kui sellele eelnenud aastal. See näitab viimastel aastatel täheldatud üldise langussuundumuse jätkumist.

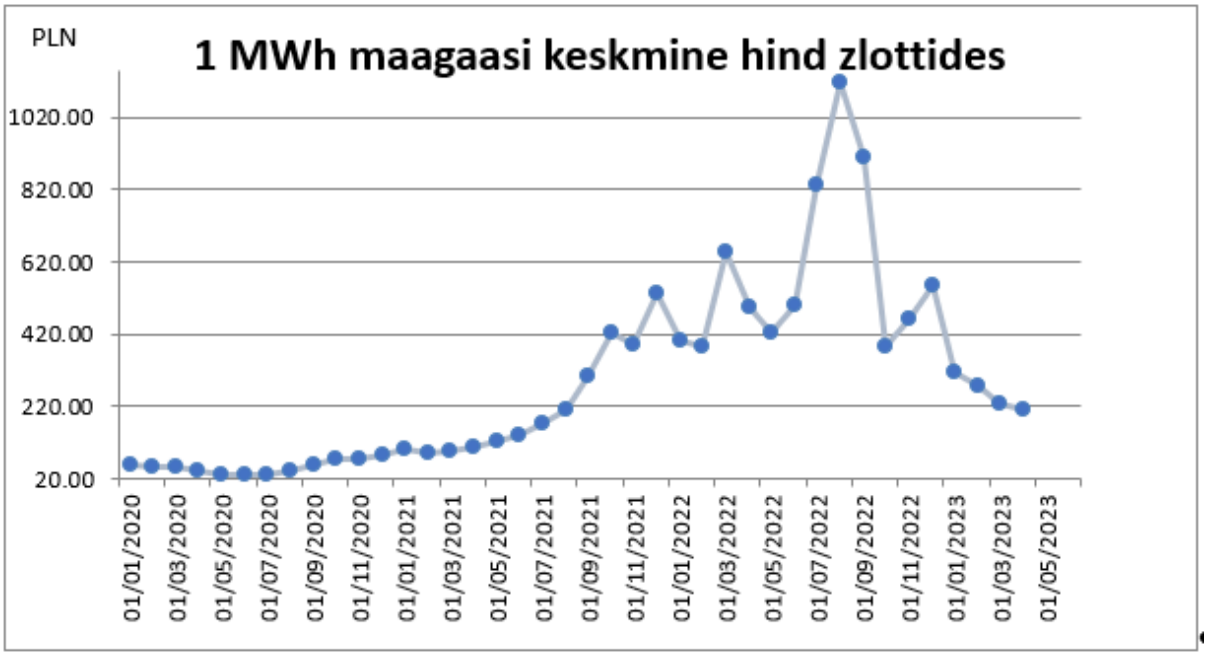
Poola ametiasutused lisasid ka, et Poola tarbijate vajaduste rahuldamiseks ostetud gaasi maht oli 2022. aastal 154,5 TWh (556,200 Tj), millele lisandus riigisisestest allikatest pärit gaas 39,8 TWh (143,280 Tj). Gaasitarned välismaalt sisaldasid 2022. aastal importi ja ELi-siseseid

[8] Vt selle kohta https://nettg.pl/gornictwo/196416/gornictwo-wegiel-do-polski-plynal-wartkim-strumieniem

oste. Poola tarbijate vajaduste rahuldamiseks osteti 2022. aastal gaasi kokku 699,480 Tj[9]. Samale teabeallikale toetudes märkis Poola, et 2021. aastal osteti gaasi 831,960 Tj ja 2020. aastal 768,960 Tj. Viidates tabelis esitatud andmetele, märkis Poola, et eelmiste aastate kasvutendents peaks jätkuma.

Hinnatõusu näitlikustamiseks esitasid Poola ametiasutused alltoodud 2. diagrammi, millel on näidatud maagaasi keskmine hind 2020. aasta jaanuarist 2023. aasta maini.

Diagramm 2. Maagaasi keskmine hind (2020–2023)[10]

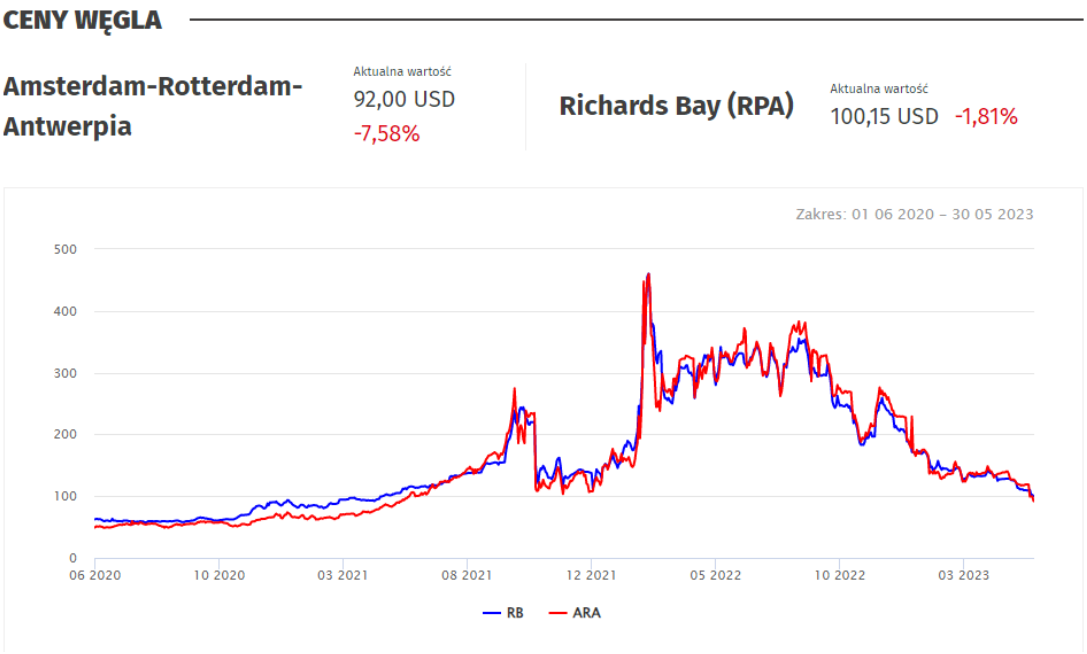
Allpool esitatud 3. diagramm, mille on samuti esitanud Poola ametiasutused, illustreerib söe- ja gaasihinna suundumusi asjaomastel hulgimüügiturgudel, sealhulgas hindade tõusu 2022. aastal Venemaa Ukraina-vastase agressiooni mõju tõttu.

Diagramm 3. Söe ja maagaasi hind USA dollarites (2020–2023)[11]

9 Vt ka https://www.ure.gov.pl/pl/paliwa-gazowe/charakterystyka-rynku/11092,2022.html

10 Poola energiabörsilt (POLPX) saadud andmed.

11 Andmed põhinevad Amsterdam-Rotterdam-Antwerpi (ARA) ja Richards Bay (Lõuna-Aafrika) turgude andmetel. https://www.wnp.pl/gornictwo/notowania/ceny_wegla/, juuni 2023
Ceny węgla – kivisöe hind; aktualna wartość – tegelik väärtus; zakres – periood]

Poola ametiasutused esitasid lisaks ka raske kütteõli hulgihinnad (2020–2023),[12] mis on välja toodud alljärgneval 4. diagrammil.

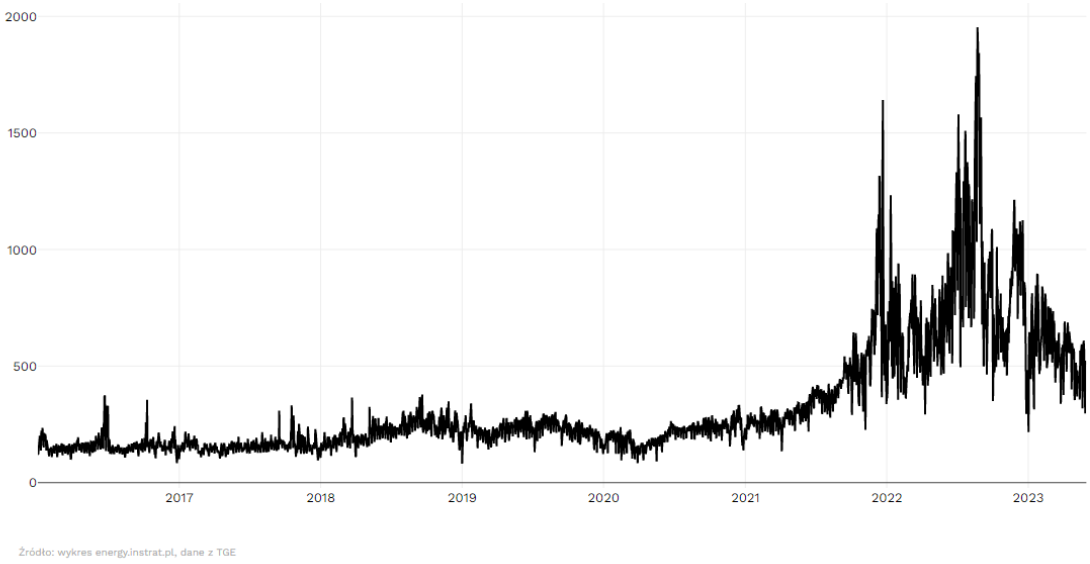
Diagramm 4. Raske kütteõli hulgihinnad (2020-2023)

Poola ametiasutused esitasid Poola energiabörsi (POLPX) päevased energiahinnad alltoodud 5. diagrammil.

Diagramm 5. Päevased energiahinnad (2016–2023)

[12] Põhinevad ORLENi hulgimüügihindadel.

Asjaomaste toodete maksustamise tasemete kohta esitasid Poola ametiasutused allpool esitatud tabeli A, milles võrreldakse iga nende taotlusega hõlmatud energiatoote suhtes direktiivi alusel kohaldatavaid madalaimaid maksustamistasemeid koos vastavate Poolas praegu kehtivate määradega (jaanuar 2023). Nad rõhutasid, et kütteainete aktsiisimäärasid kohaldatakse ühtemoodi nii kodumajapidamistele kui ka äriklientidele.

Tabel A

Energiatoode	**ELi alammäärad (eurodes)**	**EUR/PLN (2023)**	**ELi alammäärad 2023. aastal (Poola zlottides)**	**Aktsiis 2022. aastal (Poola zlottides)**	**Aktsiis 2023. aastal aktsiisimäära muutmata (eurodes)**	**Erinevus ELi alammäärade ja tegeliku maksustamise vahel (Poola zlottides)**	**Erinevus ELi alammäärade ja tegeliku maksustamise vahel (eurodes)**	**ELi alammäärade muutmine seoses tegeliku maksustamisega (%)**
Raske kütteõli *(Poola zlotti 1 000 kg kohta)*	15	4,832	72,48	69	14,2798	3,48	0,72	5,04
Maagaas *(Poola zlottides ülemise kütteväärtuse gigadžauli kohta)*	0,3	4,832	1,45	1,38	0,2856	0,07	0,01	5,04
Kivisüsi ja koks *(Poola zlotti gigadžauli ülemise kütteväärtuse kohta)*	0,3	4,832	1,45	1,38	0,2856	0,07	0,01	5,04

Poola ametiasutuste sõnul on eespool esitatud tabeli põhjal direktiivis sätestatud madalaimate maksustamistasemete ja Poola maksumäärade erinevus kõigi Poola taotluses nimetatud energiatoodete puhul 5,04 %.

Poola sõnul näib aktsiis olevat hinnakomponent, mida on võimalik lühiajaliselt muuta, et leevendada direktiivi artikli 13 alusel tehtud iga-aastase kohandamise soovimatuid tagajärgi.

Oma taotluse toetuseks esitasid Poola ametiasutused komisjonile allpool toodud diagrammid, millel on näidatud i) vahetuskurss, mida kohaldatakse iga kuu esimesel tööpäeval 2022. aasta jaanuarist 2023. aasta aprillini (diagramm 6); ii) selle vahetuskursi kõikumised 2022. aasta oktoobris (diagramm 7) ning iii) 2022. aasta keskmine igakuine vahetuskurss diagramm 8).

Diagramm 6. EUR/PLN vahetuskurss iga kuu esimesel tööpäeval (2022–2023)

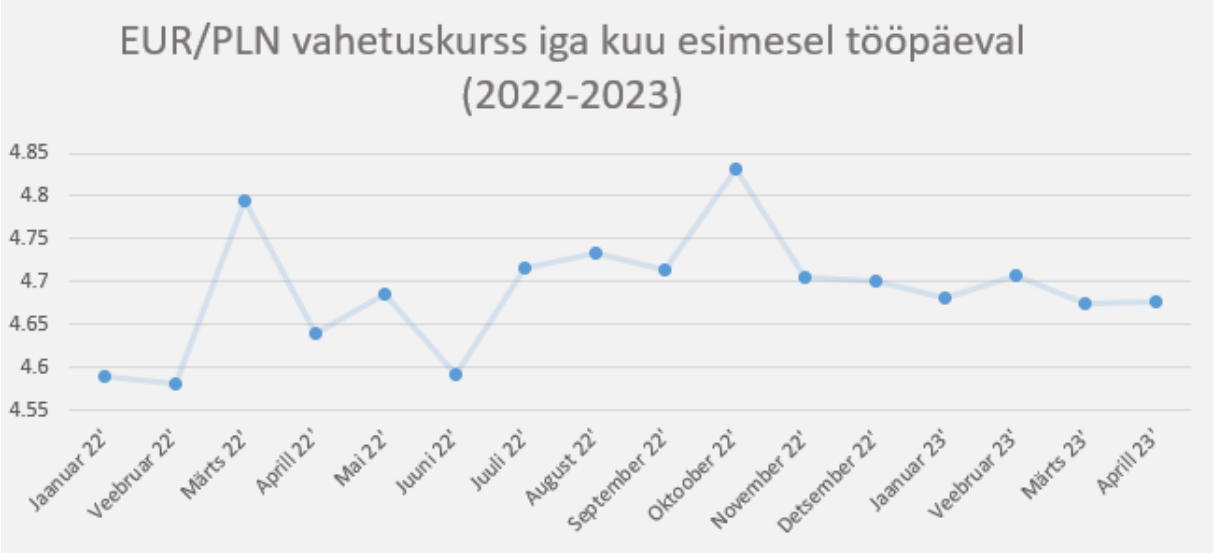
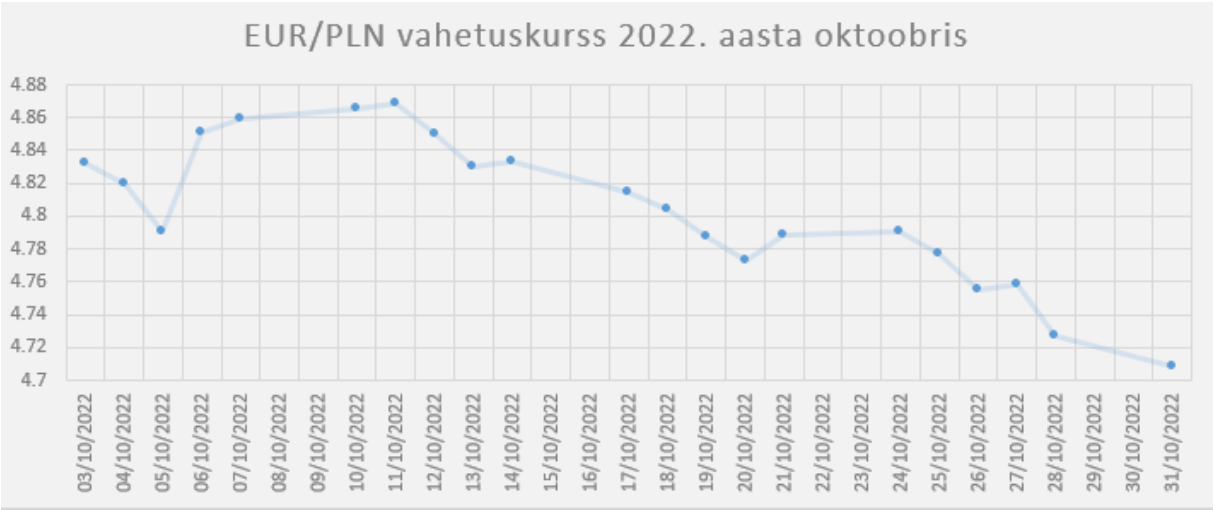

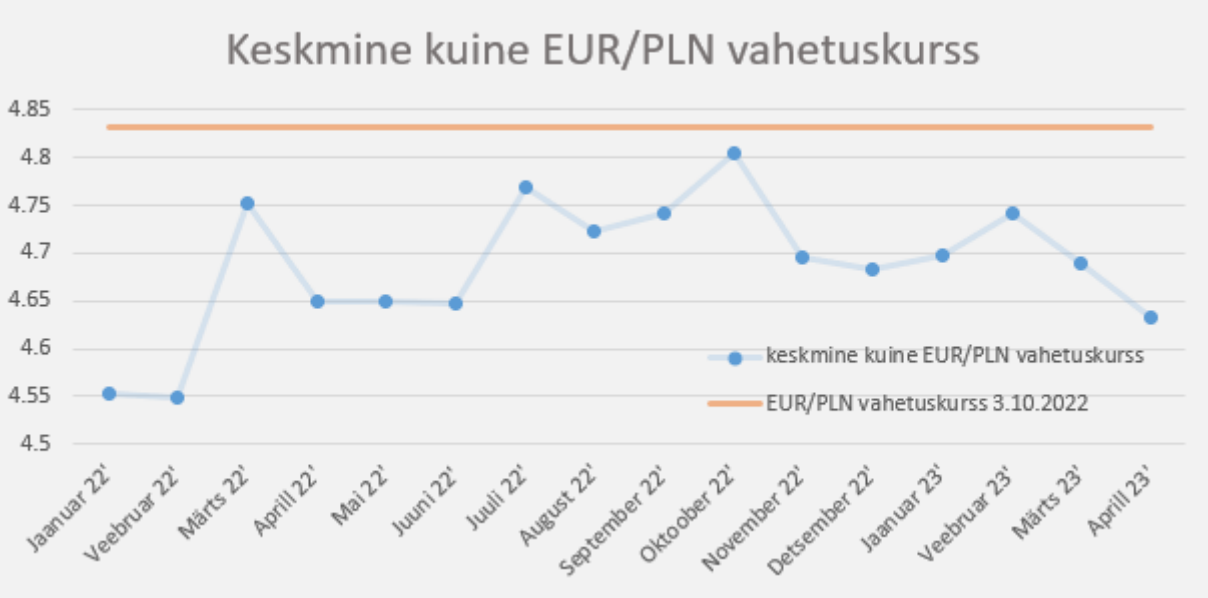
Diagramm 7. EUR/PLN vahetuskurss oktoobris (2022)

Eespool esitatud diagrammi põhjal rõhutasid Poola ametiasutused, et pärast tipptaseme saavutamist 11. oktoobril 2022 langes EUR/PLN vahetuskurss järk-järgult.

Samuti toonitasid nad, et allpool esitatud diagrammi kohaselt oli 2022. aasta oktoobri vahetuskurss 2022. aastal kõrgeim.

Diagramm 8. Kuu keskmine EUR/PLN vahetuskurss (2022–2023)

Võttes arvesse eespool olevatel joonistel esitatud teavet, rõhutasid Poola ametiasutused, et 2022. aasta oktoobri[13] kasutamine direktiivi artikli 13 kohase iga-aastase kohandamise võrdlusalusena avaldas negatiivset mõju, pidades eelkõige silmas Poola zloti kursi kõikumist. Poola ametiasutuste sõnul ei võeta kohandamisel arvesse majanduslike muutuste dünaamikat ning vahetuskursi kõikumised ajavahemikus asjaomase aasta oktoobrist kuni järgmise aasta septembri lõpuni ei ole asjakohased. Sellise negatiivse mõju täiendavaks tõendamiseks tõid nad allpool esitatud näite (tabel B), rõhutades, et Poola taotlusega hõlmatud energiatoodete aktsiisimäärad oleksid jäänud direktiivis sätestatud madalaimate maksustamistasemete piiresse, kui iga-aastane kohandamine oleks põhinenud 2022. aasta jaanuari vahetuskursil.

[13] 2022. aasta oktoobri esimesel tööpäeval oli kõnealune väärtus 2022. aasta kõrgeim ehk 4,832 Poola zlotti euro kohta.

Tabel B

Taotlusega hõlmatud energiatooted	ELi madalaimad maksustamistasemed (eurodes)	Aktsiisimäär (Poola zlottides)	Maksumäär, mis põhineb EUR/PLN keskmisel igakuisel vahetuskursil 2022. aasta jaanuaris	Määr 2023
Kivisüsi ja koks *(ülemise kütteväärtuse gigadžauli kohta)*	0,3	1,38	0,3 * 4,55 ≈ 1,37	Muutmisvajadus puudub
Maagaas *(ülemise kütteväärtuse gigadžauli kohta)*	0,3	1,38	0,3 * 4,55 ≈ 1,37	Muutmisvajadus puudub
Raske kütteõli (1 000 kg kohta)	15	69	15 * 4,55 ≈ 68	Muutmisvajadus puudub

Võttes arvesse asjaolu, et 2023. aastal kohaldatav vahetuskurss 4,8320 PLN/EUR (2022. aastal oli see kurss 4,5826 zlotti ja 2024. aastal on see uuesti 4.6123 zlotti) ning selleks, et säilitada direktiivis sätestatud ELi miinimumtasemed, leiab Poola, et eespool nimetatud energiatoodete suhtes kohaldatavaid aktsiisimäärasid oleks tulnud suurendada. Poola ametiasutused leiavad seega, et erand on vajalik.

Poola ametiasutuste sõnul on taotlusega hõlmatud energiatoodete aktsiisimäärade muutmise mõju eelarvele raske hinnata. Nad kinnitasid samas, et kuna maksumäärasid korrigeeritakse vähe, ei tohiks sellel olla märkimisväärset mõju eelarvetuludele, eriti kuna energiakandjate kõrged hinnad annavad käibemaksust suuremat eelarvetulu[14].

Eranditaotlusega hõlmatud perioodi eelarvekulud on hinnanguliselt 6,5 miljonit zlotti (2022. aasta tarbimisandmete ja tulude põhjal). Poola ametiasutuste esitatud tabelis (tabel C) on esitatud iga asjaomase energiatoote mõju eelarvele.

Tabel C

[14] Nende hinnangu kohaselt tähendavad muudatused suuremaid kulusid neile tarbijatele, kes ei saa aktsiisivabastust (enamik üksusi, kes kasutavad kütmiseks kivisütt ja maagaasi, nt kodumajapidamised või energiamahukad ettevõtted, on aktsiisi maksmisest vabastatud): **raske kütteõli** puhul ligikaudu 0,4 Poola zlotti/kg (käibemaksuga umbes 0,5 Poola zlotti/kg), **kivisöe** puhul ligikaudu 1,67 Poola zlotti tonni kohta (2 Poola zlotti tonni kohta koos käibemaksuga) ja rühma E kuuluva, suure metaanisisaldusega **maagaasi** puhul ligikaudu 0,2 Poola zlotti kuupmeetri kohta (0,27 Poola zlotti/kg/m³ koos käibemaksuga).

Aktsiisikaup	Aktsiisi mõju eelarvele 2023. aasta kuue kuu jooksul [miljonit zlotti].
Raske kütteõli ja muud kütteks kasutatavad kütused	0,5
Maagaas ja muud kütteks kasutatavad gaasikütused	4,2
Kivisüsi ja koks	1,8

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Direktiivi artikli 19 lõike 1 esimeses lõigus on sätestatud järgmine:

„Lisaks eelmiste artiklite sätetele, eriti artiklitele 5, 15 ja 17, võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ühehäälselt lubada liikmesriigil kehtestada täiendava maksuvabastuse või -vähenduse teatavatel poliitilistel kaalutlustel.“

Direktiivi artikli 13 lõike 1 kohaselt kehtestatakse nende liikmesriikide jaoks, kes ei ole eurot kasutusele võtnud, maksustamistasemete suhtes kohaldatav euro väärtus nende liikmesriikide vääringutes kord aastas. Kasutatakse oktoobri esimesel tööpäeval kehtivaid *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud kursse ja need jõustuvad järgmise kalendriaasta 1. jaanuaril.

Artikli 13 lõike 2 on sätestatud, et „[l]iikmesriigid võivad säilitada lõikes 1 sätestatud iga-aastase kohandamise ajal kehtivad maksumäärad, kui eurodes väljendatud maksustamistaseme ümberarvutamisel tõuseb riigi vääringus väljendatud maksustamistase alla 5 % või vähem kui 5 euro võrra, võttes arvesse nimetatud kahest näitajast väiksema“.

Asjaomased Poola siseriiklikud määrad, mis on ümber arvestatud direktiivi artikli 13 lõike 1 alusel, on veidi suuremad kui sama direktiivi artikli 13 lõikes 2 lubatud 5 % hälve. Taotledes erandit, mis võimaldaks siseriiklike määrade indekseerimata jätmist, taotlevad Poola ametiasutused luba suurendada ajutiselt väga vähe (vähem kui 1 protsendipunkti) lubatud hälvet, mida kohaldatakse maksumäärade iga-aastase kohandamise suhtes piiratud aja jooksul.

Taotletud erandiga, mis on ajaliselt piiratud, kavatsevad Poola ametiasutused leevendada negatiivset mõju, mis tuleneks maksustamistaseme tõusust, kui direktiivi artikli 13 kohaldamisel kasutatakse kõrget euro-zloti vahetuskurssi. Selline maksuvähendus vastaks summale, mis tuleneb vahetuskursi erinevusest pärast iga-aastast kohandamist vastavalt direktiivi artiklile 13.

Poola leiab, et ajutine meede peaks osaliselt leevendama Poola tarbijate sotsiaalset ja majanduslikku koormust praeguses geopoliitilises olukorras. Sellega seoses märkisid Poola ametiasutused, et maksuvähendus oleks kasulik ka taotlusega hõlmatud energiatoodete müüjatele.

Sellise maksuvähenduse jätkuv kohaldamine võiks toimuda direktiivi artikli 19 alusel, kuna selle kohaselt on liikmesriikidel lubatud kehtestada täiendav maksuvabastus või -vähendus teatavatel poliitilistel kaalutlustel.

Kuuekuuline piiratud kehtivusaeg jääb energia maksustamise direktiivi artikli 19 lõikes 2 lubatud maksimumperioodi piiresse, mis näeb seda liiki meetme jaoks ette maksimaalselt kuue aasta pikkuse tähtaja, mida on võimalik pikendada.

Erand ei tohiks siiski takistada nõukogul võtta tulevikus vastu õigusakt, mis põhineb komisjoni ettepanekul muuta energia maksustamise direktiivi[15].

Riigiabi eeskirjad

Poola ametiasutuste kavandatud ajutine maksuvähendus jääb direktiivis sätestatud madalaimate maksustamistasemete piiresse.

Käesolev ettepanek ei piira Poola meetme mis tahes hindamist riigiabi eeskirjade alusel. Lisaks ei piira ettepanek võtta vastu nõukogu rakendusotsus liikmesriigi kohustust tagada riigiabi eeskirjade järgimine.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Komisjon peab kõik energia maksustamise direktiivi artikli 19 alusel esitatud eranditaotlused läbi vaatama, võttes arvesse järgmist: i) siseturu nõuetekohane toimimine; ii) vajadus tagada aus konkurents ning iii) ELi tervise-, keskkonna-, energia- ja transpordipoliitika.

Poola ametiasutuste sõnul on maksuvähenduse eesmärk leevendada osaliselt sotsiaalset ja majanduslikku koormust, mis tekiks Poola elanikkonnal juhul, kui euro kõrge vahetuskursi tõttu tõuseksid maksud koos nii kodumajapidamisi kui ka ettevõtteid mõjutava kiire inflatsiooniga, mis on osaliselt tingitud hiljutisest hinnatõusust Ukraina konflikti tõttu.

Seetõttu ei mõjuta ajutine maksumäärade vähendamine tõenäoliselt ELi-sisest kaubandust. Võttes arvesse taotletava meetme piiratud mõju ja kehtivusaega, ei peaks asjaomane meede moonutama konkurentsi ega takistama siseturu toimimist.

Nagu on rõhutatud teatises „RePowerEU“,[16] kutsub komisjon liikmesriike üles võtma meetmeid energiasäästu stimuleerimiseks ja fossiilkütuste tarbimise vähendamiseks, keskendudes haavatavatele kodumajapidamistele ja ettevõtetele. Võttes arvesse meetme lühikest kehtivusaega ja praegusi erandlikke asjaolusid, mis on seotud geopoliitilise olukorraga, näib taotletud erand olevat vajalik ja proportsionaalne. Meetme puhul võetakse arvesse ka vajadust tasakaalustada energia maksustamise direktiivi artiklis 19 loetletud konkreetseid poliitilisi eesmärke, eelkõige ELi keskkonnapoliitikat, ning hädavajadust tagada energia taskukohasus ettevõtetele ja kodumajapidamistele.

Neil asjaoludel ja arvestades, et meede on ajutine ja piiratud kohaldamisalaga, on asjakohane anda taotletud luba.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Nõukogu direktiivi 2003/96/EÜ artikkel 19.

---

15 Ettepanek: nõukogu direktiiv, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise liidu raamistik (uuesti sõnastatud) (14.7.2021, 563 final 2021/0213 (CNS)).

16 Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „REPowerEU: Euroopa ühismeede taskukohasema, kindlama ja kestlikuma energiavarustuse tagamiseks“ (COM(2022) 108 final, 8.3.2022).

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 113 hõlmatud kaudse maksustamise valdkond ei ole ELi toimimise lepingu artikli 3 kohaselt iseenesest Euroopa Liidu ainupädevuses.

Siiski võib direktiivi 2003/96/EÜ artikli 19 kohaselt üksnes nõukogu teisese õigusaktiga lubada liikmesriigil kehtestada selle sätte kohaseid täiendavaid maksuvabastusi või -vähendusi. Seepärast ei ole liikmesriikidel õigust nõukogu asemel tegutseda. Subsidiaarsuse põhimõtet seega käesoleva rakendusotsuse puhul ei kohaldata. Kuna käesolev õigusakt ei ole seadusandliku akti eelnõu, ei pea seda aluslepingute protokolli nr 2 kohaselt edastama liikmesriikide parlamentidele subsidiaarsuse põhimõtte järgimise kontrollimiseks.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega.
Maksuvähendused ei ületa kõnealuse eesmärgi saavutamiseks vajalikku.
Maksuvähendusi kohaldatakse piiratud kuuekuulise ajavahemiku jooksul.

- **Vahendi valik**

Kavandatav vahend: nõukogu rakendusotsus.
Direktiivi 2003/96/EÜ artikliga 19 on ette nähtud üksnes sellist liiki õigusakt.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Meetme võtmiseks ei ole vaja praegu kehtivaid õigusakte hinnata.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Käesolev ettepanek põhineb Poola esitatud taotlusel ja käsitleb ainult kõnealust liikmesriiki.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Väliseksperte arvamusi ei olnud vaja kasutada.

- **Mõju hindamine**

Käesolevas ettepanekus käsitletakse ühe liikmesriigi taotlusel talle antud luba ja mõju hindamine ei ole vajalik.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Meetmega ei nähta ette lihtsustamist.
See tuleneb Poola esitatud taotlusest ja käsitleb üksnes kõnealust liikmesriiki.

- **Põhiõigused**

Meetmel ei ole tähtsust põhiõiguste suhtes.

4. MÕJU EELARVELE

Meetmega ei kaasne Euroopa Liidule rahalist ega halduskoormust. Ettepanek ei mõjuta seega liidu eelarvet.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Rakenduskava ei ole vaja. Käesolevas ettepanekus käsitletakse ühele liikmesriigile tema taotlusel antud luba maksumäära vähendamiseks. Luba antakse piiratud ajavahemikuks – kuueks kuuks.

Kohaldatav maksumäär on allpool energia maksustamise direktiivis (artikkel 9) sätestatud madalaimat maksustamistaset.

Kui pärast kehtivusaja lõppu esitatakse taotlus meetme uuendamiseks, saab meedet hinnata.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ettepanek ei nõua ülevõtmist selgitavaid dokumente.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Artiklis 1 sätestatakse, et Poolal lubatakse kohaldada raske kütteõli, maagaasi, kivisöe ja kütteainena kasutatava koksi suhtes vähendatud maksumäärasid, mis on allpool madalaimat maksustamistaset.

Artiklis 2 sätestatakse, et taotletud luba antakse kuueks kuuks, nagu Poola taotles, mis jääb direktiiviga lubatud kuueaastase maksimumperioodi piiridesse.

2024/0004 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega lubatakse Poolal kohaldada vähendatud aktsiisimäärasid raske kütteõli, maagaasi, kivisöe ja kütteainena kasutatava koksi suhtes

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/96/EÜ, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik,[17] eriti selle artiklit 19,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu rakendusotsusega (EL) 2023/1197[18] lubati Poolal kohaldada vähendatud aktsiisimäärasid kütteainena kasutatava raske kütteõli, maagaasi, kivisöe ja koksi

[17] ELT L 283, 31.10.2003, lk 51.
[18] ELT L 158, 21.6.2023, lk 71.

suhtes vastavalt direktiivi 2003/96/EÜ artiklile 19. Kõnealune luba kaotas kehtivuse 30. juunil 2023.

(2) 30. juuni 2023. aasta kirjaga taotles Poola luba jätkata kütteainena kasutatava raske kütteõli, maagaasi, kivisöe ja koksi suhtes vähendatud aktsiisimäära kohaldamist vastavalt direktiivi 2003/96/EÜ artiklile 19. Poola ametiasutused esitasid taotluse juurde lisateavet ja selgitusi 8. septembril 2023 ning 5. ja 13. oktoobril 2023. Luba taotleti kuueks kuuks alates 1. juulist 2023 kuni 31. detsembrini 2023.

(3) Poola ametiasutuste sõnul on vähendatud maksumäära kohaldamise eesmärk leevendada negatiivset mõju, mis tuleneks maksustamistaseme tõusust, kui direktiivi 2003/96/EÜ artikli 13 kohaldamisel kasutatakse kõrget euro-zloti vahetuskurssi. Selline maksuvähendus vastaks summale, mis tuleneb kõnealuse kahe vaaluta vahetuskursi erinevusest pärast iga-aastast kohandamist vastavalt kõnealuse direktiivi artiklile 13. Maksuvähendus viiks kohaldatava maksumäära allapoole direktiivi 2003/96/EÜ artiklis 9 osutatud asjaomaseid madalaimaid maksustamistasemeid.

(4) Taotletud luba ei moonuta tõenäoliselt konkurentsi ega takista siseturu nõuetekohast toimimist. Võttes arvesse meetme lühikest kehtivusaega ja geopoliitilise olukorraga seotud erandlikke asjaolusid, võib taotletud erandit pidada vajalikuks ja proportsionaalseks. Luba tasakaalustab direktiivi 2003/96/EÜ artikli 19 lõikes 1 loetletud konkreetseid poliitilisi eesmärke, eelkõige ELi keskkonnapoliitikat, ning hädavajadust tagada energia taskukohasus ettevõtetele ja kodumajapidamistele. Maksuvähendus kompenseeriks suurenenud energiakulud osaliselt ning see ei ole kumulatiivne ühegi muu maksuvähendusega.

(5) Seetõttu tuleks Poolal lubada jätkata vähendatud aktsiisimäära kohaldamist raske kütteõli, maagaasi, kivisöe ja kütteainena kasutatava koksi suhtes, nagu on taotletud.

(6) Vastavalt direktiivi 2003/96/EÜ artikli 19 lõikele 2 tuleb kõiki kõnealuse sätte alusel antavaid lube ajaliselt piiritleda. Kuid selleks, et mitte kahjustada kehtiva õigusraamistiku üldist arengut tulevikus, on asjakohane sätestada, et kui nõukogu peaks Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 113 ja muude asjakohaste sätete alusel kehtestama üldise muudetud süsteemi energiatoodete ja elektrienergia maksustamiseks ning käesolevas otsuses antav luba ei oleks sellega kooskõlas, peaks luba kaotama kehtivuse päeval, mil hakatakse kohaldama kõnealuseid üldisi eeskirju.

(7) Selleks et energiatoodete tarbijatele avalduvat kahjulikku mõju oleks võimalik sujuvalt leevendada, tuleks tagada, et Poola võib taotletud maksuvähendust kohaldada alates 1. juulist 2023.

(8) Käesolev otsus ei piira liidu riigiabi eeskirjade kohaldamist,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Poolal lubatakse kohaldada raske kütteõli, maagaasi, kivisöe ja kütteainena kasutatava koksi suhtes vähendatud aktsiisimäärasid, mis jäävad allapoole direktiivi 2003/96/EÜ artiklis 9 osutatud asjaomaseid madalaimaid maksustamistasemeid.

Artikkel 2

Käesolevat otsust kohaldatakse 1. juulist 2023 kuni 31. detsembrini 2023.

Kui nõukogu peaks aluslepingu artikli 113 või Euroopa Liidu toimimise lepingu mõne muu asjakohase sätte alusel kehtestama üldise muudetud süsteemi energiatoodete ja elektrienergia maksustamiseks ning käesoleva otsuse artiklis 1 antud luba ei ole sellega kooskõlas, kaotab käesolev otsus kehtivuse päeval, mil hakatakse kohaldama kõnealust süsteemi.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud Poola Vabariigile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja